

Duin

is een kwartaaluitgave van de Stichting Duinbehoud. Deze stichting zet zich in voor bescherming en herstel van de oorspronkelijke natuur in de duinen en voor het belang van de natuurgerichte recreant.

Jaargang 36, nr. 1, maart 2013

ISSN - 0168-7948

Redactie

Bas Arens, Peter van den Berg, Annelies Boutellier, Jelle van Dijk, Antje Ehrenburg Martin de Jonge, Arjen Kok, Frans Micklinghoff, Joost van Reisen, Julius Röntgen, Wim Rammelzwaal.

Beeldredacteur

Joost Bouwmeester

Hoofdredacteur

Arnoud van der Meulen

Eindredacteur

Frans Buisson

Vormgeving en opmaak - dtp

René van Rossum

Druk

Veldhuis Raalte

Redactieadres

DUIN, Postbus 664
2300 AR Leiden
Tel: 071-5143719
stichting@duinbehoud.nl
www.duinbehoud.nl

Donateurschap

Beschermheer/vrouw vanaf € 100,-
Instellingen € 40,-
Particulieren € 21,-
Studenten / 65+ € 17,-
Losse abonnementen € 60,-

Betalingen

giro 40 162 98 ten name van
Stichting Duinbehoud te Leiden

© Stichting Duinbehoud

Nieuwe **donateurs** van de
Stichting Duinbehoud kunnen
zich aanmelden op het redactieadres.
Sponsors

DUIN wordt gesponsord door PWN, Dunea en Waternet. Samen willen we laten zien dat de duinen het beschermen waard zijn. Stichting Duinbehoud zal zich echter niet laten beperken in het ondernemen van acties die zij noodzakelijk acht.

Inhoud

6 Ameland

Op Ameland-Oost zijn spannende ontwikkelingen gaande: dankzij maatregelen van It Fryske Gea, Rijkswaterstaat en effecten van gaswinning neemt de dynamiek in duinvalleien toe. En daarvan profiteren zeldzame duinvalleiplanten.

10 Boomleeuwerik

Kent u de boomleeuwerik? In het vroege voorjaar is deze zangvogel in de duinen bijna niet te missen - althans langs de Hollandse kust - door zijn karakteristieke zang. In dit artikel meer over leefwijze en verspreiding van de boomleeuwerik. Een vogel waar je vrolijk van wordt.

15 Haags duinverleden

In de duinen rond Den Haag is de mens al vele eeuwen actief: er wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. In dit artikel leest u over de vroegere - al dan niet goed gelukte - ontginningen. Dunea en partners spannen zich in voor behoud van de cultuurhistorie in hun gebieden. U kunt dit zelf ontdekken middels een speciale fietsroute.

18 Natuurbrug Zandpoort

Een ecoduct in aanbouw bij Zandvoort is de eerste in een reeks die de duinen van heel Zuid-Kennemerland weer met elkaar gaan verbinden. En het ecoduct is er niet alleen voor de planten en dieren, ook u mag er straks overheen! Een reproductie dus voor wie veilig en omringd door natuur naar de andere kant wil.

En verder...

2 Column / 4 Dwars door de duinen / 9 Ansicht zeereep / 12 Duinen in beeld / 14 Recensies / 20 Stuijduin / 22 Zandmotor **Bij de voorkant:** Een ijsvogel jagend vanuit het riet, met een gevangen visje in de bek! Deze prachtige blauwe flits vertoef in strenge winters graag in infiltratiegebieden in de duinen waar het water niet snel bevriest. Foto: René van Rossum.

Lentedans

Een verschijnsel op een zonnige dag in het duin: overal zwarte vliegen, de poten hangend. Zitten ze ergens op, ze vliegen niet gauw weg en laten zich gemakkelijk bestuderen. Er blijken twee variëteiten: kleinoogjes en grootogen. Kleinoogje paart met grootoog. Dit doet vermoeden dat kleinoogje en grootoog tot dezelfde soort behoren. Dat klopt. De grootogen zijn de mannetjes.

Met hun ogen, die elkaar haast verdringen op de kop, speuren ze naar de vrouwtjes. Deze hebben genoeg aan een beperkt gezichtsvermogen, want wat gebeuren moet, gebeurt. De paring kan uren duren. Zwarte vliegen zijn trouwens geen vliegen, maar haarmuggen. Deze groep van muggen steekt niet. Uiteraard staan ze op het menu van de rode bosmier.

Meestal iets later in het seizoen verschijnen de langsprietmotten. Ze behoren tot de nachtvlinders, maar zijn overdag actief. Echt gouden motten, zoals ze dansen in de zon, de sprieten hoog verheven. Ook bij deze insecten is er weer een opvallend verschil tussen de seksen: de vrouwtjes met antennes van enkele centimeters; bij de mannetjes zijn deze maar liefst vijf maal hun vleugellengte. Voelsprietten zou zeker bij deze insecten geen goede benaming zijn: met de antennes ruikt een mannetje al van verre elk vrouwtje. Op zo'n lange spriet belandt immers veel gemakkelijker de een of andere geurstof. Ook langsprietmotten laten zich gemakkelijk bekijken. Er blijken verschillende soorten langsprietten, maar ik ken alleen de soort met een gele streep dwars over de vleugels. Ook bij veel andere nachtvlinders zijn de mannetjes herkenbaar aan de antennes: vaak breder en meer vertakt, wat de oppervlakte vergroot. Insecten, waarvan de mannetjes opvallend grote oren hebben, zijn mij onbekend. Waar zitten trouwens de oren van de oorwurm?

PETER VAN DEN BERG

Geelbandlangsprietmot. Foto: Jean-Pierre Bonnel